

БРАТЯ ГРИМ

ДОБРАТА ФЕЯ

Превод от немски: Димитър Стоевски, —

chitanka.info

Някога, много отдавна, живял един цар. Той бил известен с несметните си съкровища, ала това не му носело щастие. Бил мрачен и тъжен, защото нямал деца. В желанието си да го разтушат неговите придворни често го водели на лов.

Веднъж царят отишъл в гората на лов за елени. Дълго препускал той заедно със своята свита и накрая всички спрели на една поляна да си починат. В този миг от храстите се показвало едно малко момиченце, което пълзяло по земята и едва се крепяло на своите слабички ръце и нозе. „Откъде ли се взе това дете и какво прави тук самичко в гората?“ — помислил си царят и веднага изпратил един войник да огледа храсталака. Не след дълго войникът се появи отново с една млада жена на ръце. Приближил се и я положил на земята пред нозете на царя. Жената била в несвяст, лицето и ръцете й били окървавени, а дрехите — разкъсани. Когато жената дошла на себе си, отворила очи. Царят коленичил до нея и я разпитал какво се е случило. Тя с мъка раздвижила устните си и казала, че е жена на пастир, че са ги нападнали разбойници, убили мъжа й, а нея измъчвали по най-жесток начин. Тогава се разплакала и извикала:

— Къде е моето чернокосо момиченце? Къде е моята сладка дъщеричка Елза?!

Донесли малкото момиченце и го сложили до майката. Ала тя успяла само да го притисне до окървавената си гръд и издъхнала.

Съжалел се царят над бедното сираче и го взел със себе си в двореца.

Минали дни, месеци, години. През това време Елза пораснала, станала красива, умна и образована девойка. Мълвата за нейната хубост и ум се разнесла из цялото царство. Хората я обикнали и я нарекли Добрата фея Елза. Царят също я обичал, но най-много ценял нейните разностранни познания и способности. Ето защо, преди да вземе някое важно решение, първо се съветвал с нея, а после със своите съветници.

Веднъж в царството пристигнал от далечна земя един човек, който бил известен като голям магьосник. Добрата фея Елза го извикала в двореца и го попитала:

— Каква е ползата от твоето магьосничество?

Магьосникът изпъчил гърди и започнал да се хвали:

— Успях да превърна завинаги няколко души в кучета и котки, подпалих няколко града, от които не остана дори пепел, скарах двама неразделни приятели, които сега се ненавиждат.

Елза го погледнала гневно и извикала:

— А има ли нещо добро, което да си сторил на хората?

Магьосникът се стъписал и рекъл:

— Много пъти в живота си съм имал възможност да говоря с царе, но такъв въпрос чувам за първи път от теб, принцесо.

Елза не отговорила, но решила да задържи магьосника в двореца и да научи тайните на неговото умение. Като изминали две години, той казал:

— Принцесо, научих те на всичко, което и аз самият мога да правя. Повече няма на какво да те науча. — После свалил пръстена от ръката си, подал го на Елза и рекъл:

— Всички тайни и всички чародейства, на които съм те учили, са в този пръстен. Ако го завъртиш надясно, ще чуеш глас. А ако го завъртиш наляво, всичко ще стане така, както е било преди. Ала загубиш ли пръстена, в същия миг ще забравиш онова, на което съм те научил.

И като казал това, магьосникът поставил пръстена на ръката на Елза и си отишъл.

Когато навършила осемнадесет години, Елза станала още по-красива и мъдра. Случило се така, че седем царе от различни краища на света научили за нея и всеки от тях решил да я вземе за жена, ако не с добро, то насила. Те изпратили по своите вестоносци послание до царя, в което пишело: „Искам Добрата фея Елза за жена; ако това не стане доброволно, ще превърна царството в прах и пепел“.

Царят прочел седемте послания и не знаел какво да стори. Тогава извикал Елза, за да се посъветва с нея. Когато прочела посланията на седемте царе, тя се засмяла и рекла:

— Не бой се, царю. Предай на вестоносците да съобщят на своите господари, че им изпращаш своите поздрави и че с радост ги очакваш като гости в двореца.

Така и направили. След седмица седемте царе пристигнали в двореца. Като видели колко красива е принцесата, си изгубили ума. А тя се усмихнала и казала:

— Прочетох с радост вашите послания. Всеки от вас иска да се ожени за мен. Но това не е възможно. Затова по-добре се разберете помежду си кой от вас ще стане мой съпруг и ми съобщете. Ако не се споразумеете сами, ще ви поставя едно условие. Който от вас успее да го изпълни, ще се ожени за мен.

После Елза отишла в покоите си, завъртяла пръстена надясно и в този миг се чул глас:

— Чакам твоето нареждане.

Тогава тя заповядала целият дворец да бъде заобиколен от лъвове и до всеки лъв да застане по един въоръжен войник.

— Заповедта е изпълнена — отговорил гласът.

Изведнъж се разнесъл страшен рев. Седемте царе погледнали през прозореца и като видели разярените лъвове и въоръжените до зъби войници, онемели от страх.

— О, царю — извикали те в един глас, — ние сме само твои гости! Помогни ни само да се върнем живи и здрави у дома и ние ще напуснем веднага двореца.

На сутринта нямало и следа от царете, които побягнали през глава заедно със своите придворни.

От този ден нататък в двореца заприиждали царе, принцове и благородници да искат Елза за жена, ала тя не приемала никого от тях. Веднъж царят я повикал при себе си и казал през сълзи:

— О, скъпа дъщре, умница моя, съжал се над мен, стария цар, и ми позволи да видя сватбата ти, преди да си отида завинаги от този свят. Виждаш колко достойни и уважавани люде дойдоха да искат ръката ти — избери си някого от тях и се омъжи.

Замислила се Елза, а после казала:

— Добре, царю. Заповядай да разгласят навсякъде, че всеки, който иска да се ожени за мен, да дойде след три дни на реката, дето тече край двореца.

Точно след три дни на брега на реката пристигнали млади принцове и рицари от далечни земи. Посрещнали ги девойки с венци на главите, които танцуvalи и пеели весели песни. Гостите се огледали наоколо, но никъде не видели Елза. Изведнъж един от тях вдигнал глава и съзрял принцесата на върха на едно огромно столетно дърво. Как била попаднала там, никой не знаел.

— Вижте, вижте! Ето я принцесата, на върха на дървото! — провикнал се той.

Елза махнала с ръка и рекла:

— Който от вас успее да ме свали от дървото, ще бъде мой съпруг.

Момците се спуснали един след друг към дървото, започнали да се катерят, но щом някой стигнел до върха, веднага падал на земята, сякаш го отблъсвала някаква невидима сила.

А ето какво ставало в това време в друго царство.

Царят, който го управлявал, бил известен със своята жестокост — той измъчвал, убивал хората или ги хвърлял завинаги в тъмница. Като чул за красотата и мъдростта на Добрата фея Елза, поискал да се ожени за нея. Съbral голяма войска, тръгнал на поход, но като не можал да вземе принцесата за жена, върнал се обратно и нямал повече смелост да тръгне втори път. Затова заповядал на своя придворен художник да нарисува портрет на Елза, който поставил в една от дворцовите зали.

Жестокият цар имал син на име Франц. Той бил на седемнадесет години. Веднъж Франц се разхождал из двореца със своя приятел Вилем. Когато влезли в залата, където бил портретът на Елза, Франц го видял и така бил замаян от красотата на принцесата, че паднал в несвяст на земята. Когато дошъл на себе си, царят го попитал:

— Скъпи сине, какво се случи с теб? Веднага ми разкажи!

— О, татко — промълвил Франц, — коя е тази принцеса от портрета? Кажи, къде живее тя?

— Този портрет сме наследили от нашите предци — отвърнал царят. — Защо трябва да мислиш за девойката и само да се измъчваш? Ако искаш да се ожениш, аз ще ти намеря най-красивата жена на света.

Франц не отговорил нищо, но от този ден започнал да става все по-тъжен и нещастен. Ала веднъж той научил от придворните, че портретът в бащиния му дворец е на Добрата фея Елза, че тя е магьосница и че ще се омъжи за онзи, който разкрие тайната на нейните чародейства.

Тогава принцът помолил своя баща да го пусне да замине за царството, в което живее Елза, за да разгадае тайните ѝ. Но царят добре знаел, че ако синът му отиде в царството на Добрата фея, никога повече няма да се върне при него, и никак не му се искало да го пусне.

Принцът обаче бил непреклонен и заявил, че ще замине, дори и без разрешение. Ще не ще, царят бил принуден да отстъпи и заповядал на две хиляди войници да се пригответят за път.

— Не ми трябва никаква войска и оръжие — казал Франц. — Но ако не искаш да бъда сам, пусни приятеля ми Вилем да ме придружи.

Вилем бил син на един от царските съветници. Царят знаел, че той е мъдър и разумен момък, и се съгласил. Когато го изпровождала от двореца, майката на Вилем казала:

— Скъпи сине, ще ти дам три съвета, които трябва добре да запомниши. Първият съвет е: Никога не лъжи; вторият е: Никога не причинявай болка никому; а третия съвет е: Когато пристигнеш в някой град, първо се посъветвай с някой старец и после прави това, което си наумил.

Франц и Вилем се сбогували и тръгнали на път. Дълго пътували те през гори и планини, минали през много градове и царства и накрая пристигнали в царството на Добрата фея Елза. Като минали през градските порти, най-напред се спрели при един стар грънчар, който живеел наблизо. Той бил известен със своята житетска мъдрост и опит, защото дълги години обикалял по света. Грънчарят с радост посрещнал принца и неговия приятел и ги попитал откъде идват.

— Идваме от земите на цар Хайнрих — отвърнал Франц.

— Говори се, че вашият цар е много жесток и че много хора е погубил — казал грънчарят мрачно. — Тук, в нашето царство, е съвсем различно — принцеса Елза е мъдра, добра и справедлива и хората са доволни и щастливи.

Франц навел глава, мъка свила сърцето му.

— Хайде по-добре да отидем да разгледаме града — казал Вилем.

Тръгнали двамата из града и скоро стигнали до реката, която течала край двореца. Там се били струпали много хора и всички гледали към върха на голямото дърво, където стояла Елза. Когато се приближили, Франц погледнал нагоре, видял красивата принцеса и се строполил в несвяст на земята. Верният му приятел Вилем го повдигнал и го отвел настани. После се отправили към дома на грънчаря. Вилем му разказал какво се е случило, а той рекъл:

— Твой приятел Франц е наистина достоен да стане зет на царя. Ако знаех, че той ще ме приеме, бих отишъл да измоля Добрата фея

Елза за него.

Тогава Вилем повел разговора в друга посока.

— А кой беше учител на принцесата? — попитал той.

— Доколкото знам, това беше един стар мъдрец, който живее в близост до двореца. За какво ти е той? — отвърнал грънчарят.

— Искам да говоря с него, може да ми даде някой добър съвет.

— Добре, аз ще те заведа при него.

Вилем и грънчарят отишли в дома на стария мъдрец. Той живеел в скромна каменна къща, цялата отрупана с дебели книги.

— Какво искаш от мен, момко? — попитал мъдреца. — Ако мога, ще ти отговоря.

— Трябва да помогна на своя приятел. Ала задачата е трудна и затова дойдох тук, за да се посъветвам с теб.

— Да не би да ме питаш за принцеса Елза? — с усмивка казал мъдреца.

— Точно за нея искам да те питам — отвърнал Вилем.

— Веднага се вижда, че ти си умен и добър момък. Принцесата учи при мен до петнадесетата си година. После в двореца пристигна един магьосник, който я научи на своите чародейства. Много царе, принцове и рицари се опитваха да спечелят сърцето ѝ и да разгадаят тайната ѝ, но никой до днес не е успял. Но мисля, че аз ще мога да ти помогна. Дървото, на което стои принцесата, не е обикновено. Отвътре то е кухо, а до върха му може да се стигне по една вита стръмна стълба. Входът към стълбата се намира под водата. Като се гмурнеш в реката, недалеч от дървото ще видиш една голяма желязна врата. Ще я отвориш и скоро ще се озовеш в основата на стълбата.

На другия ден Вилем взел едно дълго въже и отишъл на реката. Огромна тълпа се била насьбрала край брега. Скоро пристигнал и царят със своята блъскава свита. Вилем пристъпил напред и всички приковали поглед в него в очакване да видят какво ще се случи. Тогава той се гмурнал във водата и повече не се показал.

— Удави се! Водата го погълна! — развикали се хората.

Ала само след няколко минути Вилем се появи на върха на дървото и хванал принцесата за ръка. В първия миг всички онемели от почуда, а после възгласи на радост и възхищение огласили цялата околност. В това време Вилем вързал с въжето принцесата за кръста и внимателно я спуснал надолу, а след това бързо и ловко слязъл от

дървото. Щом стъпил на земята, царят го прегърнал, целунал го по челото и наредил да пригответ сватбената трапеза. Но Вилем коленичил и рекъл:

— О, господарю! Сватбата не бива да стане веднага. Принцесата иска да ми зададе три въпроса. Първо трябва да ѝ отговоря и тогава гощавката може да започне.

Царят не искал и дума да чуе повече, но Вилем бил толкова упорит, че накрая той се съгласил. Всички тръгнали към двореца, за да чуят въпросите на принцесата.

Една от придворните на Добрата фея Елза се приближила до Вилем, подала му голям бисер и казала:

— Принцеса Елза чака твоя отговор.

Вилем помолил да му донесат кутията с бисерите. Разгледал всички бисери и изbral зърно, същото като онова, което принцесата му била изпратила. Дал бисера на нейната придворна и рекъл:

— Ето моя отговор. Занеси го на своята господарка.

Девойката занесла двата бисера на принцесата, а тя се усмихнала и казала:

— Сега отнеси бисерите обратно на момъка, нека да отговори на втория ми въпрос.

Тогава Вилем изbral от кутията най-красивия бисер, прибавил го към другите два и ги дал на девойката.

— Ето моя отговор — казал той.

Девойката предала отговора му на принцесата, а тя изнизала от огърлицата си най-големия бисер, сложила го в едно сребърно блюдо и посыпала вътре захар. Дала блюдото на своята придворна и казала:

— Нека сега да отговори на третия ми въпрос.

Вилем взел сребърното блюдо, сипал вътре студена вода, направил кашица и върнал обратно блюдото на принцесата. Като получила отговора, принцесата извикала:

— Колко е мъдър този момък! Отговори правилно на моите въпроси!

Всички се събрали около нея, за да чуят какви са били въпросите и как е отговорил на тях Вилем.

— Когато за първи път изпратих един бисер на момъка — започнала да разказва Елза, — исках да покажа от какъв род произлизам и го попитах: „А ти кой си?“ Той ми изпрати бисер, който

досущ приличаше на първия, и така ми отговори, че и той е изискан и учен човек. Когато му върнах двата бисера, поисках да го попитам: „Има ли на света нещо по хубаво от любовта?“ Той ми изпрати най-красивия бисер, което означава, че най-хубавото нещо на света е любовта и от нея може да се роди нещо много, много красivo — дете. Третия път смесих един голям бисер със захар и попитах какво може да раздели двама, които силно се обичат. Той сипа студена вода в блюдото и така ми отговори, че само студената смърт може да ги раздели.

Тогава Вилем се поклонил на царя и придворните и рекъл:

— А сега аз имам две молби към принцесата. Искам тя да ги изпълни, преди да е започнала сватбената церемония.

Царят погледнал към принцесата, а тя само мълчаливо кимнала с глава.

— Аз съм съвсем сам на този свят, нямам нито братя, нито сестри — казал Вилем. — Затова моля принцесата да ме вземе за свой брат. И тогава аз като неин брат ще предложа на своята сестра най-достойния момък за съпруг.

Принцесата се съгласила, а после свалила чудодейния пръстен от ръката си и казала:

— От днес нататък имам любим брат, който ще ме закриля. Сега моята съдба зависи само от него. Ако той смята, че неговият приятел е достоен да стане мой съпруг, аз ще се омъжа за него.

— Е, това е втората ми молба — казал Вилем. — Моля те, царю, дай сестра ми Елза за жена на принц Франц, моя най-скъп приятел.

Зарадвал се царят, че най-после принцесата ще се омъжи. Наредил да доведат младия принц и сватбената гощавка започнала.

Три дни яли, пили и се веселили. Франц, Елза и Вилем заживели щастливо заедно.

В това време в царството на жестокия Хайнрих народът се разбунтувал срещу него и понеже съветниците, придворните и войниците също ненавиждали своя зъл господар, заловили го и го хвърлили в тъмница.

Скоро до тези земи стигнала вестта, че красивата принцеса Елза, Добрата фея, както я наречали хората, се е омъжила за Франц, сина на тираничния Хайнрих. Тогава съветниците се събрали и решили да повикат младия цар да управлява царството. Така и сторили. Франц с

радост се завърнал в родината си заедно с умната и добра Елза и с верния си приятел Вилем.

Той управлявал царството мъдро и справедливо чак до смъртта си.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.